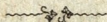

Gorenjski slavček.

Lirična opereta v dveh dejanjih,
od sl. deželnega odbora kranjskega počesčena
s prvim deželnim darilom.

Spisala
Lujiza Pesjakova.
Godbo zložil
Anton Foerster.

Motto:

Sladko petje se družilo
Je ljubezni vsaki čas;
Torej spremlja domoljubje
Kot prijatelj pevski glas.

Izdalo in založilo
Dramatično društvo v Ljubljani.

V LJUBLJANI.
Tisk Egerjev.
1872.

O s o b e.

Franjo, izšolan učenec.

Minka.

Majda, njena mati.

Monsieur Chansonette.

Ninon, njegova žena.

Štrukelj, oskrbnik.

Rajdelj, pisar.

Lovro, mlad kmet.

Krčmar.

Kmetje in kmetska dekleta.

Godí se na Gorenjskem blizu Bleda.

 Pravico prevajanja v druge jezike in pravico predstavljanja pridržala sta si pisateljica in skladatelj.

Prvo dejanje.

Igrališče: v vasi; spredaj na desni krčma, pred njo miza in klop pod košato lipo, na levi drevje; zadaj holmec, s katerega drži steza na oder; v daljavi vidi se Triglav.

PRVI PRIZOR.

Franjo (s holmca v dolino hiteč).

Arija.

Veselje in radost,
Domá sem domá!
Nezmerna mi sreča
Zdaj v srcu igra.

Triglava pozdravljam
Višavo lepó,
In skoraj uklanjam
Koleni pred njo.

Orjaško se dviga
V oblake svetlé,
Ponos je in dika
Slovenske zemljé.

Podobe mamljive
 Visoki je čar
 Navdušil mi srce
 V daljavi vsikdar.

In — sreča, veselje! —
 Njej blizu sem zdaj,
 In spet domovine
 Obdaja me raj! — —

O kako sladko, kako neizrečeno prijetno je
 uživati domovinski zrak, čisti zrak, kateri je na-
 polnjen z najdražimi spomini. Kako prijazno lipe
 šumé, one, katerim sem oznanjal prve sanje in ki
 so skrivnostnim šepetanjem odgovarjale srcu. Ka-
 kor stare prijateljice mi migajo tudi zdaj in rad
 bi v njihovi senci naprej pletel prejšnje domišljije.
 Vse je kakor je bilo prej, čarovno lepo in tisočkrat
 lepše kakor je bilo mej mrzlim zidovjem vélikega
 mesta, kjer sem se trudil doslé, zmeraj hrepené
 po ljubi očetnjavi. — Bog te sprimi čista, de-
 viška narava! kličem na novo navdušen od tvoje
 rajske lepote, in tudi ti, narava, prijazno sprimi
 njega, ki se véren in ljubeč vrača v tvoje naročje!
 — (Oziraje se na vse strani.) Dà, dà, sprelepo je vse
 in ravno takó, kakor takrat, ko sem si mlad deček
 tukaj igral in brezskrbno z metulji letal za stavo;
 da tudi ljudje ne bi bili spremenjeni, da bi jih
 našel, kakoršne sem bil zapustil! — In Minka? —
 Tudi njo videl bom po štiriletni ločitvi, njo, lju-
 beznjivo deklé, čegar spomin mi je vedno živ ostal

in katero sem zvesto nosil v srcu. Da bi svetla prikazen nedolžnosti bila prva, ki me v domovini pozdravi! — Pa tiho, nekdo prihaja in nečem, da me prvi vidi človek, kateri mi ni mari. (Odmakne se za lipo.)

DRUGI PRIZOR.

Minka (pride od leve strani z grabljami na rami in s srpom v roki). **Franjo** (skrit).

Arijeta.

Minka.

Nebeško solnce vliva
Mi upanje v srcé,
In klasje in cvetlice
O sreči govoré.

Oj, danes sem vesela
Da davno ne takó,
In sem ter tja premišljam
Kaj se zgodilo bo? — —

Skrbí, solzé in tožnost
So hipoma prešle —
O solnce, klasje, cveti,
Povejte, kaj mi je? —

Franjo. Minka, Minka, ali je mogoče?

Minka (izpusti srp in grablje). Bog nebeški, ti . . . vi . . . gospod . . . Franjo!

Franjo. Dà, dà, Franjo, tvoj tovariš in nobeden drug. Ali ti, ti si druga; iz nežne deklice postal je prav angelj. Lepa si zmeraj bila, ljuba Minka, ali take nijsem te nadejal se. Nikar sramožljivo ne povešaj glavice, povej mi rajša, da si se časi prijazno mene spominjala. Ali ni takó, Minka, ali si me morebiti pozabila?

Minka. Ali se v kruti zimi pozabi mila pomlad? — In ali bi meni mogoče bilo pozabiti tebe, ki si mi življenje otel? Slab spomin moraš imeti le ti, da ti je moč kaj tacega vprašati me. Ali ne veš, ko sem majhna deklica edino našo kozo pasla in ko sem na strmi skali zagledala najlepše očino zelišče? Od nekdanj mi je ta cvet nad vse bil všeč, od nekdanj radovala sem se voljnih njegovih peres; in „moj mora biti!“ mislila sem si tudi tedaj, in šlo je kvišku od skale do skale in vže mi je migala cvetlica, stegnila sem roko, pa kamen pod menoj se odkrhne, noga mi zdrsne in —

Franjo. Jaz planem za tabo na smrt ustrašen, in najlepše živo očino cvetje, Minka, mi pade v naročje!

Minka. Minka, ki brez tebe bila bi z kamenjem vred pokopana v globokem breznu! — Zdaj vem, zakaj mi je danes tako dobro bilo pri srcu, o zdaj bode še vse dobro!

Franjo. Povej, Minka, prosim, hitro mi povej, kaj te teži?

Minka. Pozneje, Franjo; presrečna sem in nečem tako naglo kaliti svojega veselja!

D v o s p e v.

Minka.

Že zgodilo
Se je milo
Čudo, in sedaj umém,
Kaj veselo
Se je vnelo
V prsih: upati še smem!

Franjo.

Lepa, zala
Je postala
Deva meni pred očmi,
In čutilo
Se premilo
V srcu meni zdaj glasi! —

Minka.

Kaj mislim! — Skoro pozabila
Sem mater preljubó,
Zdaj moram iti, moj prijatelj,
Naj čuva te nebó!

Franjo.

Ostani tukaj! O, ne hodi,
 Ne pusti me nikdar;
 Ne čutiš-li, da nama vzhaja
 Največe sreče žar?

Predraga, tebe ljubim
 Jaz s srčno vso močjó,
 Dà, ljubim te in v tebi
 Vse, kar je sprelepó.

Žarečo zoro ljubim,
 Ki svetla je ko ti,
 In solnce, ki se bliska
 Iz tvojih mi očij.

Vonjavo ljubim rože
 Sladkó, ko tvoj je dih,
 In pesni filomele —
 Saj ti glasiš se v njih.

Vse ljubim kar na zemlji
 Resnično je lepó,
 In vendar nič ne ljubim
 Ko tebe le samó!

Minka.

O sladkóst glasóv,
 Svet je za-me nov!

Franjo.

Ljubim, ljubim te,
Ti si moje vse!

O b a.

Srcé mi goreče
Od tolike sreče
Kar pócilo bo!

Franjo.

O reci, predraga,
Čutilo da zmaga
Z besedo sladkó.
O prosim te!

Minka.

Zdaj pusti me —

Franjo.

O reci mi —

Minka (tiho).

Jaz ljubim te!

Franjo.

Prisrčno dete ti nebá,
In moja boš na veke —

Minka.

Dà!

Franjo.

O, da bi vedela, premila,
Kak srečnega si me stvorila;
Usliši prošnjo mi srea,
Izreci glasno sladki „dà“!

Minka (glasno in zmeraj glasnejše).

Dà, dà, dà, dà! (Zbeži.)

TRETJI PRIZOR.

Monsieur Chansonette in Ninon (prideta s holmea).
Franjo.

Chansonette (doli hité).

Sprelepi A! sprelepi A!
O la belle, la tendre voix!

Ninon.

Mais je ne puis vous suivre —

Chansonette.

Pardon, je suis tout ivre —

Ninon.

A la tête vous est monté, ma foi —

Chansonette.

Oui, Madame, ce son précieux, cet A —

Ninon.

Où est donc ce grand trésor,
Plus précieux encore que l'or ?

Chansonette.

Où il est ? Mon Dieu,
Est-ce que je le sais ! (Zagleda Franja.)
Ah voilà Monsieur —
Povejte mi, kje je ?

Franjo (kaže na svoje srcé).

Le tù živí,
Le tù glasi
Se vsaki čas
Preljubi glas!

Chansonette.

Kaj! ? — Čudo ti svetá!
Pa krasni, čisti A
Je bil sopran,
Izvrsten in izbran.

Franjo.

Sopran, tenor al bas,
Le moj je lepi glas! (Vesel odide.)

Ninon.

Mon Dieu, le pauvre, il est fou!

Chansonette.

Visoki A ne daje mi mirú.

ČETRTI PRIZOR.

Chansonette, Ninon in Krčmar (ki pride iz krčme).

Krčmar. Dober dan, gospod! Ali vam morem postreči z dobro malico? Pečenka se ravno obrača na ražnji in tudi piščanci so zaklani, kajti bliža se ura, ko me obišče oskrbnik.

Chansonette. Hvala, preveč bi bilo. Ali če imate surovega masla s kosom domačega rženjaka, to bi se nama jako prileglo.

Krčmar. Nu, da bi tega ne imel! Ravno kar je dekla polno pinjo surovega masla prinesla s planin, in gorenjke znajo umesti ga. Iz same stopljene smetane je, okusno ko orehova jedra in rumeno ko zlató. (Hoče iti.)

Chansonette. Še nekaj, oče! Ali mi ne morete povedati, kdo pri vas tako lepo poje? Čul sem ženski glas, kakoršnih nij mnogo slišati.

Krčmar. Gotovo ste čuli rajncega kovača brhko Minko, po vsi okolici imenovano „slavček“, ker tako prijetno poje. — Toda zdaj grem hitro po borno malico, katero ste si izvolili gospod. (Odide.)

Chansonette. Eh bien, ma mie, nous aurons un gouter exquis, du beurre frais et de ce pain bis, que vous aimez tant.

Ninon. J' en suis contente! Ce sera mieux

que toutes les gourmandises possibles. (Sede k mizi. Krčmar prinese malico in odide; Chansonette in Ninon sežeta po jedi, a kmalu začne Minka peti za sceno, in pri prvih glasovih Chansonette ustane in posluša ves zamaknen.)

Arija.

Minka (za sceno).

Od njega se sanjalo
Mi davno, davno je;
Po njem le hrepenelo
Vže dolgo je srcé.

Chansonette.

Kaj čujem, spet prelepi glas,
Kako njegov me čara kras!

Minka.

I našlo ga je, sreča!
Najlepši dnes je dan,
Kak so cvetoči logi,
Kakó mikaven plan!

Chansonette.

Poslušal rad bi noč in dan,
Kar poje angeljski sopran.

Minka.

Pojó mi mile ptice
 Zdaj pesni vse nové!
 Kako na hip svetele
 So rožice mladé!
 In on! — Izrekel dragi
 Besedo je enó —
 Zbujena sem, a sanje
 Me vzdigajo v nebó.

Chansonette.

Nikar v nebesa gori iz zemljé,
 Osreči tukaj, slavček, nam srcé!

Ninon.

Son coeur s' abreuve de joie.

Chansonette.

Eh bien, qu' en dis-tu, Ninon, toi?

Ninon.

En verité, la voix est belle —

Chansonette.

Silence, silence, on vient — c' est elle!

PETI PRIZOR.

Chansonette. Ninon. Minka (ko tujca zagleda, ju pozdravi in hoče naglo oditi preko odra).

Chansonette. Le bliže, bliže, ljubeznjivi slavček, ki si naju očaral s čudovitim svojim pe-
tjem.

Ninon. Comme elle est belle et gracieuse!

Minka (zmotena). Oh gospod, kaj ste poslušali?

Chansonette. Dà, dà, poslušal sem in radoval se, in najrajši bi slavčeka odpeljal saboj. — Brez šale, ljuba deklica, ali ne bi hotela zapustiti svoj rojstni kraj in z nama svet pogledati? Žraven tega bi lahko izobrazila čudoviti dar, kateri je narava tako bogato položila v mično tvoje grlce. Verjemi mi, zaklad, ki ga hrani tvoje grlo, je zlató, čisto neprecenljivo zlató.

Minka. Ne umem vas, gospod.

Majda (kliče za sceno). Minka! Minka!

Minka (prestrašena). O moj Bog! Kaj zopet slišim? (Materi na proti hiti.)

ŠESTI PRIZOR.

Prejšni. Majda.

Majda. Minka, vse je zgubljeno! Neusmiljeni upnik je bil vnovič pri meni in jutri prišla bo nepreklicljivo bajtica na boben, ako mu še danes nesrečnih 200 goldinarjev ne plačam.

Minka. Danes še plačati, pa kje vzeti jih? — O mati Božja, ti nama pomagaj! — Ali, saj je Franjo tukaj, on mi je blizu, on gotovo pomore!

Majda. Uboga sirotica, kaj si izmisliš! Kako bi mladenič, ki je ravnokar nauke dovršil, premogel toliko denarja? Tvoja nada je goljufiva, ob bajtico naju spravi grozni človek in kruha si bove morali prositi.

Chansonette (se bliža). Ne zamerite, uboga žena, da se tujec vtika v vašo zadrego, ali prosim vas, povejte mi odkritosrčno vse, kar se vam je hudega zgodilo, morda vam jaz pomorem.

Majda. Tu gre za preveč, da bi se mogla nadejati pomoči; vendar vam hočem povedati vse, saj nesrečni v smrtni težavi seže po vsaki bilki, katero ugleda, ako mu tudi upanje z bilko vred kmalu spet izgine izpred očij. — Vedite torej, milostivi gospod, da sem, že dolgo let vdova, mirno in zadovoljno s svojo hčerko živela v bajtici, ka-

tero so mi zapustili stariši. Treba nama je bilo biti delavnima, ali najhujše skrbi sve vendar bili rešeni, kajti streha, lastna streha, naju je mraza in nevihte varovala in mali prostorček zemlje, ki jo obdaja, je dosti velik, da sve obvarovani bili tudi lakote. Sina sem imela — (Pokrije si solzne oči) vojak je bil — in — o gospod, kar moram zdaj povedati, hujše je ko revščina, hujše ko smrt —

Ninon (ganena). Pauvre, pauvre femme!

Majda. Slaba družčina ga je zapeljala, Boga in mater je pozabil in — treba je bilo 200 goldinarjev poslati, da je nesrečnež rešen bil ječe! (Se joče. Minka jo ljubeče tolaži.)

Chansonette. Umirite se, ljuba žena, in pripovedujte mi dalje trdo izkušnjo, katero ste preživeli.

Ninon. Combien elle est à plaindre!

Majda. Bogati trgovec v Radoljici, ki mi je bil denar na bajtico posodil in kateri me nij nikoli priganjal zanj — saj sem mu vedno pošteno plačevala obresti —, umrl je žalibog lani, in njegov dedič, mlad in divji človek, ki je v kratkem času vže zapravil skoro vso dedščino, zdaj uboge dolžnike neusmiljeno tirja, in ravno je bil pri meni in mi žugal, da se bajtica jutri vsakakor proda, ako mu še danes ne plačam dolgá.

Chansonette. Pomagano bi vam moglo biti v hipu, ko bi vaša hči hotela sprejeti srečo, katero jej naklanja osoda. Naj gre Minka z nama, naj

se pri nas uči peti in najdena je sreča — njena in vaša.

Majda. Kaj čujem! O gospod, kaj tacega vendar ne, Bog me obvari, da bi zgubila edino moje veselje! Ne, ne, rajša na cesti kot beračica konec vzamem, kakor da bi za tako ceno bila rešena. (Objame Minko in jo pritiska na srce.)

Chansonette. Utešite se, saj vam vaše veselje ne bode vzeto, le nekaj časa ga boste pogrešali in potem vas pokliče k sebi in živeli boste skupaj srečni in spoštovani od vsega svetá. In tako daleč hčerke tudi ne odpeljem, blizu Trsta vže nad leto dni živiva, zapustila sva ubogo Francijo, kjer je srdita vojska pokončala lepo najino posestvo. Vleklo me je v kraje, kjer sem preživel nekaj let mladostnih, dobro se tam imava in ravno tako se bode tudi Minki pri nama godilo. In kar je več ko vse, čula bode na primorji jadranskem svoj jezik in človek se nikoli nesrečnega in zapuščenega ne čuti tam, kjer ga pozdravljajo glasovi sladkega materinega jezika.

Ninon (prijazno). Dobro ... melo ... hči ... chez-nous.

Majda. Vse je res kar pravite, vse verjamem in hvaležna sem vam za dobroto iz vsega svojega srca, a vendar, Minka, prosim te, tega mi ne stvari. Boljše je, da sem pregnana iz kraja, kjer sem zagledala luč svetá in pri vsem trpljenji bila vendar tudi neizmerno srečna!

Minka (ki je ves čas zamišljena stala). Mati, ljuba, ljuba mati! Vendar pojdem in sežem po pomoči, katera se vam ponuja. Z nesrečnim mojim bratom ste toliko trpeli, dovolite torej, da vam hči z ljubeznijo vrne to, s čemur se je sin pregrešil nad vami. Vzemite me sabo, gospod — tukaj sem, mila gospa, ali pomagajte ubogi moji materi!

Chansonette. Pravo! Minka, pravo! — Tukaj imaš 200 goldinarjev in prepričana bodi, da boš blagosloвила trenotek, v katerem si jih vzela.

Arija.

Chansonette.

Kmalu te ljubeč ogreval
 Bode muze sveti dom,
 Gorko hvalo meni peval,
 Ki te v njega vpeljal bom.
 In občudoval zavzeti
 Tebe pevkinjo bo svet,
 Ko umetnosti prevneti
 In najlepši bodeš cvet;
 Ko v zeleni boš dobravi
 Galce navdušila ti,
 K čisti boginji v težavi
 „Norma“ vzdignila oči;
 Ko „Romejo“ hrepeneče
 Pod balkonom slonel bo,
 Tvojo, „Julije“ sloveče,
 Čul prisego tam sladkó;
 Ko „Marjeta“ se znebila
 Boš pokoja in mirú,

In tak mično zgovorila:
 „Iti sama znam domú“;
 Ko očarala „Pamina“
 Boš „Taminu“ ti srcé,
 In s čutili „Kerubina“
 Zmagala občinstvo vse;
 Ko z molitvijo ganila
 Boš „Agáta“ še nebó,
 In po domu boš tožila
 „Mignon“ s pesnijo željnó! —
 Modra Norma, Jul'ja zvesta,
 Daj, Marjetica, rokó,
 Bleda Mignon, pojdi v mesta,
 Kjer ti lavi cvetó!

SEDMI PRIZOR.

Prejšni, Franjo in Lovro.

Minka (zagledavši Franja se ustraši). Moj Bog, Franjo! — Kaj poreče?

Franjo (vesel). Bog vas sprimi, draga mati Majda! Ravno sem hotel s prijateljem k vam iti, da bi vas presrčno pozdravil. Pa kaj, da me tako solzno, tako otožno ogledujete?

Majda (mu poda roko). Dobro došel, Franjo, dobro došel na Gorenjskem, čez toliko let! Lehko bodeš umel mojo otožnost ti, ki si bil zmeraj tako mehkočuten, ako ti povem, da Minka — odide!

Franjo (zavpije). Bog nebeški! Kaj slišim, ali bedim, je-li mogoče?

Majda. Zapustiti hoče dom, da mi pomore. Ona misli, da me s tem osreči, ali meni se zdi, da bode ta rešitev moja smrt. Pregnati me hoče upnik in le-ta gospod je dal Minki denar, da plača dolg, pa zato mora iti ona ž njim v tujino, da se ondi uči peti.

Franjo. In mora-li ta dolg koj plačan biti, ali nij moči čakati vsaj nekaj tednov?

Majda. Danes po odzvonjenji angeljskega češčenja pride upnik po denar in ako ga ne dobó, prodana bo jutri moja hišica.

Franjo (ves potr). Da moram po tolikem blaženstvu doživeti tako nesrečo!

Peterospev.

Minka.

Gorjé, oj zapustila
Preljubi bodem kraj,
In radost se presladka
Ne vrne mi nazaj!

Franjo.

Gorjé, me zapustila
Vsa sreča bode ž njó,
Kako bo moč živeti,
Ko zgine mi nebó?!

Lovro in Chansonette.

Odšel bo slavček mili,
 Drugod odslé bo pel;
 O slavček, ljubi slavček,
 Mi bodeš-li vesel?

Minka in Franjo.

Gorjé, oj (me) zapustila itd. (Kakor gori.)

Lovro in Chansonette.

Vesela bodi, draga,
 Peljala boš se v kraj,
 Kjer sladko pričakuje
 Te slave svetli raj.

Ninon.

L'aimable va rejoindre
 Un avenir brillant,
 Mais elle n' est pas joyeuse —
 La pauvre, pauvre enfant!

(Zagrinjalo pade.)

Drugo dejanje.

Igrališče kakor poprej.

PRVI PRIZOR.

Chansonette in **Ninon** (sedita pri mizi). **Kmetje**, (ki so ravno prišli od dela, stojé zadaj, mej njimi) **Lovro** in **Krömar**. (Eni imajo kose, drugi vesla in mreže v rokah.)

Z b o r.

Gorenjci ljudje smo veseli
Dežele premile, ljubé;
Zakaj ne bi vriskali, peli,
Ponos saj nam vzdiga srcé.

Kje take planjave,
Kje take višave

V Sloveniji lepi še najde pogled?
Nikjer! — Le gorenjski jih ima naš svet.

Gorenjci sinovi smo vdani
Dežele preljube, svetlé.
Katere se čud ne ubrani
Nobeno človeško srcé.

Kje tako lepoto,
Kje tako krasoto

V Sloveniji dragi še najde pogled?
Nikjer! — Le gorenjski jo ima naš svet.

DRUGI PRIZOR.

Prejšni. Štrukelj (počasi doli prikorači; nenavadno debel je in ima svetlo poletensko obleko in slamnik s širokimi kraji). **Rajdelj** (skaklja za njim, vedno po eni nogi; črn frak ima in visok cilinder; velik, suh in gibčen mora biti).

Lovro.

Le tiho, zdaj se bliža —

Rajdelj.

Se doli k vam poniža —

Lovro.

Naš oskrbnik rejeni —

Rajdelj.

In silno, silno leni!

Štrukelj (se ustavlja in prime z roko za uho, kakor je navada gluhih ljudi).

Kaj praviš, Rajdelj?

Rajdelj (se mu klanja).

Jaz pravim: prepošteni.

Lovro.

Skrbí se ne spozná —

Rajdelj.

Kje vendar jih imá ?

Štrukelj.

Kaj praviš, Rajdelj ?

Rajdelj (klanjaje se).

Da ste možak duhá.

Lovro.

Njegov je ž njim pisar —

Rajdelj.

Naj bolj nesrečna stvar.

Štrukelj.

Kaj praviš, Rajdelj ?

Rajdelj (globoko klanjaje se).

Hvaležen mu vsikdar !

Lovro.

Prestala sta težave,
In močne okrepčave
Na mizi vže stojé,
Da vama um vedré.

Rajdelj.

Neskončne so težave
Pač záme, okrepčave!
Na mizi ah! pa ne —
Gospod jih sam pojé! —

Štrukelj.

Kaj praviš, Rajdelj?

Rajdelj (se mu klanja).

Kaj ljubeznjivi ste!

(Mej tem sta prišla Štrukelj in Rajdelj v dolino,
—Štrukelj ves spehan, Rajdelj pa se ziblje in skaklja
vedno krog njega.)

Štrukelj (kaže na Chansonette in Ninon).

Kaj vidim tukaj, Rajdelj?

Rajdelj.

Dva tujca menda sta.

Štrukelj.

Po tvoji misli, Rajdelj?

Rajdelj.

Gospod je in gospá.

Štrukelj.

Namesti mene se pokloni,
Tak mirno, Rajdelj, mi ne sloni.

Rajdelj.

Ali se ne gibljem
V radosti ne zibljem,
Ker sem sedaj pri vas —
Ubogi revež jaz!

Štrukelj.

Kaj praviš, Rajdelj?

Rajdelj.

Kak krasen je ta čas!

Štrukelj.

Negibčen vendar si in tih in nem,
In še enkrat —

Rajdelj.

Dà, dà, gospod, vše vem!

Komični Ensemble.

Rajdelj (skakljaje po eni nogi k Ninoni se jej globoko
priklanja).

V imenu oskrbnika,
Ki je graščine dika.
Dà, dika, dika, dika —

Chansonette.

Dvojica ta me mika —

Zbor.

Dvojica ta ga mika,
Ga mika, mika, mika.

Chansonette.

Ker smešnosti je slika!

Z b o r.

Ker smešnosti je slika,
Je slika, slika, slika.

Rajdelj.

V imenu oskrbnika,
Ki je graščine dika,
Poklanjam vam se zdaj, gospá,
Ponižnega srcá, srcá!

Ninon.

Que veut donc dire cela?

Chansonette.

Presmešna sta obá!

Z b o r.

Presmešna, ha, ha, ha!

Rajdelj (Chansonette-u).

V imenu oskrbnika,
Ki je graščine dika,
Dá dika, dika, dika —

Chansonette.

Dvojíca ta me mika —

Z b o r.

Dvojica ta ga mika,
Ga mika, mika, mika.

Chansonette.

Ker smešnosti je slika!

Z b o r.

Ker smešnosti je slika,
Je slika, slika, slika.

Rajdelj.

V imenu oskrbnika,
Ki je graščine dika,
Poklanjam vam se prelepó
In vam podam rokó, rokó.

Chansonette.

Kako sem vam hvaležen
Za tak poklon prenežen,
Soproga moja in jaz sām
Zahvaliva lepó se vam!

Ninon.

Que veut donc dire cela?

Chansonette.

Presmešna sta obá!

Z b o r.

Presmešna, ha, ha, ha!

(Štrukelj in Rajdelj odideta v krčmo, prvi počasi in drugi skaklja za njim.)

TRETJI PRIZOR.

Prejšni, razen Štruklja in Rajdlja.

Lovro (krčmarju, ki hoče hitro za Štrukljem in Rajdljem v krčmo oditi). Počakajte trenotek, oče, nekaj vas moram vprašati.

Krčmar. Zdaj ne, ljubi Lovro, meni se mu-di, moram streči.

Lovro. Nij take sile, gospod oskrbnik je ves spehan in tako naglo se ne more lotiti vaše bre-žanke.

Krčmar. Vse eno, meni se spodobi pričujo-čemu biti; le pomislite, t a k gost!

Lovro (ki krčmarju vedno pot zapíra). Verja-mem! Srečna gostilnica, kamor dohaja taka zvez-

da; kako ginemo vsi drugi žejni in lačni reveži pred tako veličastno močjo.

Rajdelj (se prikaže na pragu.) Oče krčmar, oče krčmar!

Krčmar se hoče silno Lovreta oprostiti). Za božjo voljo, pustite me, vže me kliče pisar!

Lovro. Preserčna stvar!

Rajdelj. Hitro, le hitro pogače, naglo, le naglo pijače!

Lovro. In drugzega nič?

Rajdelj. Pečenko, in dva, tri piščance potem, in na zadnje še žgance. (Izgine.)

Lovro. Dober tek in lahko noč, brezna čarodejna moč!

Krčmar. Dalje me ne zadržujte — zdaj pojdem —

Lovro. Po vsaki ceni moram poprej zvedeti, kar me tako zanima; oskrbnik vas kliče le iz sebičnega uzroka, kar vas pa jaz vprašam, to je važno, in kaže pravo moje sočutje do vas —

Krčmar. Drugikrat mi bode največe veselje odgovoriti vam, ali zdaj me ne smete muditi; dolžnost spolnovati je najprvo na svetu.

Rajdelj (na pragu). Kaj delate, krčmar? Moj oskrbnik se bodejo jezili! Če v jezi šest bokalov bi popili —

Štrukelj (od znotraj s tožečim glasom). Kaj praviš, Rajdelj?

Rajdelj. Da vince pijete vi le po sili.

Štrukelj (kakor poprej). Krčmar naj pride!
Krčmar. Vže sem tukaj!

Lovro (zadrževaje ga). Nikakor ne! Krčmar ne sme samo tja siliti, kamor ga vleče srcé; tudi meni, ki sem vaš gost, morate odgovor dati, posebno ker to, kar hočem in moram zvedeti, tiče se lastne vaše osebe.

Krčmar. Nu, pa me vže vprašajte v imenu Božjem!

Rajdelj (kliče od znotraj). Krčmar! Krčmar!
Chansonette. C'est délicieux, Ninon!

Ninon. Dommage que je ne comprends parole.

Rajdelj (se prikaže na pragu). Gospod od lakote pogine, kar vse mu pred očmi vže mine!

Štrukelj (od znotraj, slabó in skoro jokaje se). Kaj praviš Rajdelj?

Rajdelj. Da radi jedli bi tropine.

Štrukelj (z močnim glasom). Dà, Rajdelj, dà, koline! (Jezno.) Ali bo krčmar prišel, ali ne?

Rajdelj. Se vé da, saj vže gré! (Izgine.)

Krčmar (hoče v hišo steči, pa Lovro mu pot zapré). Ali me hočete res ob pamet pripraviti?

Lovro. Rad vas pustim k ljubeznjivemu gostu, ali povejte mi poprej to, kar mi morete odkriti samo vi, in predno odgovor daste, vas resno opominjam, da govorite brez ovinkov in odkritosrčno: — (Počasi) Povejte mi —

Krčmar. Kaj? Le vendar kaj?

Lovro (slovesno in važno). Če — vam — je — vroče zdaj? (Izpusti krčmarja.)

Krčmar (pol jezen, pol smeje se). Le čakaj — še skupaj prideva — (Mu žuga) presneti fantin ti! (Hitro v hišo odide.)

ČETRTI PRIZOR.

Proti koncu prejšnega prizora nastaja počasi mrak.

Prejšni razen krčmarja. Kmetska dekleta (vračajo se po hribčku s polja; mej tem ko so na poti, začne zvoniti k angeljskemu češčenju; vsi pokleknejo, le Chan-sonette in Ninon stojita).

Mešani zbor.

Ave Marija, devica svetla,
Tebe pozdravlja narava zdaj vsa!
V zraku te hvalijo mili glasovi,
Jézerski doli srebrni valovi,
Drobne vijolice s svojo vonjavo
Sladko dihljajo spodobno ti slavo.
Sapic pihljanje in vode šumenje
Tebi izreka stoterno češčenje.

Ave Marija, devica svetlá,
 Duh te pozdravlja in želja srcá!
 Naša molitev oblake prešine,
 Tebi bliževa se vzoru miline
 Gori, kjer angelji sveti klečijo,
 Lepo kraljico tam svojo slavijo;
 Zemlja — nebó, in blaženstvo — trpljenje,
 Tebi izreka neskončno češčenje! —

Chansonette. Čas bo oditi, le našega slavčeka moram še pričakati. Gotovo voz že dolgo čaka na oni strani holmca in pozno bova prišla k Petranu. A piti morate še na zdravje vsega, kar vam je drago, in veselo pesen bi prerada še slišala. Krčmar! (Krčmar pride.) Hitro, oče, hitro rdečega dolenjca; ako se meni tudi malo kisel zdi, vendar moram pritrditi: dober in zdrav je, da mu nij kmalu enacega. (Krčmar hoče oditi.)

Lovro. Le trenotek, oče krčmar, radoveden sem —

Krčmar. Ali boš dal mir! (Urno odide.)

Lovro. Radoveden sem zares, kako se oskrbnik zdaj imá.

Eden izmej kmetov. In kako ubogi Rajdelj srka le duh dobrih jedij.

Lovro. Nu, brez šale, meni se zdi, da mora prijetnejše biti, vse svoje žive dni kamenje na cesti tolči, kakor v črnem fraku in s cilindrom uživati enake veselice!

Krčmar (prinese vina in veliko kozarcev, kmetje jih zahvaljevaje se poprimejo).

Napitnica.

Solo in zbor.

Lovro.

Bratje, kozarce naližno,
 Čvrsto zdravico napijmo,
 Vince zlató se blišči!

Žalost premaga
 Kapljica draga,
 V njej nam življenje žari.
 Živelo dà, tra la la,
 Vince, krepčalo srcá!

Z b o r.

Živelo dà, tra la la,
 Vince, krepčalo srcá!

Lovro.

Bratje, kozarce naližno,
 Čvrsto zdravico napijmo,
 Deklice lepe, zdaj vam!

Vas in ženice,
 Naše kraljice,
 Dosti slaviti ne znam!
 Živele dà, tra la la,
 Cvetke ste nam iz nebá!

Z b o r.

Živele dà, tra la la,
Cvetke ste nam iz nebà!

L o v r o.

Bratje, kozarce nalijmo,
Čvrsto zdravico napijmo
Zemlji predragi sedaj,
 Ki nas rodila
 Skrbno gojila,
Ki za Slovenca je raj!
Živela dà, tra la la,
Živi Slovenija vsa!

Z b o r.

Živela dà, tra la la,
Živi Slovenija vsa!

P E T I P R I Z O R.

Prejšni. Majda in Minka (prideta s povešenima glavama). **Franjo** (gre tožno za njima).

Majda. Tukaj sve, in še enkrat se vam, milostivi gospod, zahvaljujem za veliko dobroto — (Jok jej ne da dalje govoriti.)

Franjo (na strani). Katere cena je neizmerna! Chansonette. Nu, hčerka, ali si pripravljena oditi? — — Le z glavo kimaš, in besedice ne spregovoriš? Meni se zdi, meni se zdi, da bi vendar boljše bilo tebe tukaj pustiti.

Minka (zavpije). Kaj pravite, gospod?

Chansonette. Da bo morebiti boljše slavnika v domačem gaju pustiti, naj v njem žvrgoli, kakor ga narava sama uči.

Majda (pade na kolena pred Chansonette). O gospod, novo življenje mi daste! (Mu hoče roko poljubiti, a Chansonette jo, ubranivši se, prijazno vzdigne.)

Minka (zmotena). Ali — denar — gospod — nimam ga več, vrniti ga vam ne morem, upnik je plačan ž njim!

Chansonette. To se umeje samo po sebi. Mislim, da bodeš rada prejela od naju majhno darilo?

Minka. O gospod, kako ste dobri! Milostiva gospa, ne najdem besedij, da bi izrekla kar čutim —

Franjo. Hvala, hvala, preblagi gospod, toda vrnen vam bode ta denar, to prisezam pri Bógu; prisezam pa tudi, da bode ves moj trud, vsa moja skrb mérila le na to, da osrečim Minko, svojo prihodnjo ženico.

Ninon. Le jeune homme n'est pas fou pourtant.

Chansonette. Oh non! Il n'est fou que du rossignol charmant.

A r i j e t a.

M i n k a.

Zavriskati, peti
Bi htelo srcé,
In zraven točiti
Prevroče solzé.

Pa saj nij mogoče —
Al vendar je res?
Obdaja vže tukaj
Me radost nebes?

O hvalo vam večno
Do zadnjega dné
Zapoje, zavriska
In joče srcé! —

(Ninon poljublja Minko na čelo.)

Chansonette. Z Bogom zdaj, vrli mi Gorenjci, in z Bogom posebno ti, moj slavček, da me drugo leto zopet razveseliš s sladkim svojim petjem! (Roko položi na glavo Minki, ki je vsa ganena.)

Ninon. Adieu, mon trésor! Adieu vous tous, soyez heureux! (Ko počasi odhajata po holmcu in prijazno z rokami migata, poje:)

Lovro.

Bratje, kozarce naliймо,
 Čvrsto zdravico napiймо,
 Vama doní naj glasnó,
 Ki sta si mila
 Tukaj vložila
 Znamenje večno lepó.
 Živela dà, tra la la,
 Srca vsa blaga svetá!

Zbor.

Živela dà, tra la la,
 Srca vsa blaga svetá!

(Zagrinjalo pade.)

